

SARDAR PATEL UNIVERSITY

M.Ed. SEMESTER III

PE03EMD203: CONTEMPORARY SECONDARY TEACHER EDUCATION IN INDIA

Day and Date: Saturday, 22/10/2016

Time: 10.00 am to 1.00 pm

સુચના: • તમામ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

• પ્રશ્નોની બાજુમાં દર્શાવેલ આંક ગુણ દર્શાવે છે.

કુલ ગુણ: - 90.

પ્રશ્ન-1. કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (આશરે ૮૦ શબ્દો)

(૧૫)

1. ઉચ્ચતર માધ્યમિક (+૨ તબક્કો) કક્ષાએ શીખવવામાં કયા પડકારો છે?
2. સાર્વત્રિક પ્રાથમિક શિક્ષણ (UEE) તથા સર્વ શિક્ષા અભિયાન (SSA) સમજાવો.
3. બી.એડ. તથા એમ.એડ. કાર્યક્રમોના હેતુઓમાં રહેલ તફાવતની ચર્ચા કરો.
4. માધ્યમિક પ્રશિક્ષણસંસ્થાઓ (STTs) ના સંદર્ભે યુ.જી.સી.ની ભૂમિકા દર્શાવો.
5. નેશનલ નોલિજ કમીશનના મુખ્ય સૂચનો કયાં છે?
6. વૈશ્વિકરણની શાળાઓ પર શી અસર થઈ છે?

પ્રશ્ન-૨ કોઈ એક વિષય પર નિબંધ લખો. (આશરે ૩૦૦ શબ્દો)

(૧૦)

1. શિક્ષક પ્રશિક્ષણ વ્યવસ્થા: ભારત અને અન્ય દેશો
2. શિક્ષણમાં ખાનગીકરણ: હેતુઓ અને અસરો

પ્રશ્ન-૩ કોઈ બે વિષયો પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૫૦ શબ્દો)

(૧૦)

1. દ્વિ-વર્ષીય શિક્ષક પ્રશિક્ષણ કાર્યક્રમો : હેતુઓ
2. શાળા તથા શિક્ષક પ્રશિક્ષણ સંસ્થાઓનો સંબંધ
3. વૈશ્વિકરણ: શિક્ષણ પ્રશિક્ષણ સંસ્થાઓ માટે તકો અને પડકારો

પ્રશ્ન-૪ કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (આશરે ૮૦ શબ્દો)

(૧૫)

1. બી.એડ. ના અભ્યાસક્રમ તથા શિક્ષણ પદ્ધતિઓમાં થતા ફેરફારો શાળાને કેવીરીતે પ્રભાવિત કરે છે?
2. પ્રશિક્ષણ સંસ્થાઓની ભૌતિક સુવિધાઓ અને શિક્ષણની ગુણવત્તા પ્રક્રિયાઓ વચ્ચે શું સંબંધ છે?
3. પૂર્વ સેવાકાલિન પ્રશિક્ષણ કાર્યક્રમોનો સમયગાળો અને શિક્ષકોની ગુણવત્તા વિષે તમારું મંતવ્ય જણાવો.
4. જી.સી.ઇ.આર.ટી એટલે શું? એના કાર્યો કયાં છે?
5. પ્રશિક્ષણ સંસ્થાઓમાં કાર્યરત અધ્યાપકોની લાયકાત વર્ગખંડમાં થતા આદાનપ્રદાન પર કેવી અસર પાડી શકે?
6. રાજ્ય સરકારે શાળાઓમાં શિક્ષકોની ગુણવત્તા સુધરે એ હેતુથી કયાં પગલાં લીધાં છે?

પ્રશ્ન-૫ કોઈ એક વિષય પર નિબંધ લખો. (આશરે ૩૦૦ શબ્દો)

(૧૦)

1. જૂનવાંણી વર્ગખંડ તથા આધુનિક વર્ગખંડ: હેતુઓ, ગોઠવણી, શિક્ષણ સામગ્રી તથા પદ્ધતિઓ, અધ્યેતા તથા અધ્યાપકની ભૂમિકા
2. ટેકનોલોજી: શિક્ષકનો સાથી કે હરિક

પ્રશ્ન-૬ કોઈ બે વિષયો પર ટૂંકનોંધ લખો. (આશરે ૧૫૦ શબ્દો)

(૧૦)

1. શિક્ષણ પ્રશિક્ષણની ગુણવત્તાને અસર કરતાં પરિબલો
2. વ્યવસાયિક વિકાસ: અધિકારીઓ (સરકાર, વ્યવસ્થાપક મંડળ વિગેરે)ની તથા શિક્ષકોની પોતાની ભૂમિકા
3. શિક્ષણ પ્રશિક્ષણમાં સંશોધન: પ્રવર્તમાન પ્રવાહો અને ખૂટતી બાબતો

=====

— X —

(1)

SARDAR PATEL UNIVERSITY

M.Ed. SEMESTER III

PE03EMD203: CONTEMPORARY SECONDARY TEACHER EDUCATION IN INDIA

Day and Date: SATURDAY, 22/10/2016

Time: 10.00 am to 1.00 pm

Note: All the questions are compulsory.

The figures to the extreme right indicate marks.

- Q. 1. Answer any 5 in approx. 80 words each. (15)**
- Why is it challenging to teach at +2 (Higher secondary) stage?
  - Explain UEE and SSA.
  - Bring about the difference between the objectives of B.Ed. and M.Ed. programmes.
  - What is the role of the UGC with reference to Secondary Teacher Education Institutions?
  - What are the major recommendations of the National Knowledge Commission?
  - What is the effect of globalization on schools?
- Q. 2. Write an essay on any one in approx. 300 words. (10)**
- Teacher Education Systems: India and abroad
  - Privatisation in Education: Objectives and Effects
- Q. 3. Write short notes on any 2 in approx. 150 words each. (10)**
- Two-year Teacher Education Programmes: Objectives
  - Interdependence of Schools and Teacher Education Institutions
  - Globalisation: Opportunities and Challenges for TEIs
- Q. 4. Answer any 5 in approx. 80 words each. (15)**
- How do changes in the B.Ed. programme in terms of curriculum and methodology affect the school?
  - What is the relationship between the infrastructure at a teacher Education Institution and the quality of processes in education?
  - There is little correlation between the duration of a pre-service programme and quality of teachers. Comment.
  - What is GCERT? What are its functions?
  - How do Teacher educators' qualifications affect classroom interaction?
  - What are the steps taken by the State Government to ensure quality of teachers at schools?
- Q. 5. Write an essay of approx. 300 words on any one. (10)**
- Traditional Classroom vs Modern Classroom: Objectives, Layout, materials, methodology, role of the teacher and the learner
  - Technology: A Friend or a competitor of the teacher
- Q. 6. Write short notes on any 2 in approx. 150 words each. (10)**
- Factors affecting Quality of Teacher Education
  - Professional Development: Role of the authorities (govt., management etc) and teachers themselves
  - Research in Teacher Education: Current Trends and Gaps